



ПЕРЕДАЧА ПОВНОВАЖЕНЬ ЧИ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ВПЛИВУ У НОМЕРІ:

ЯК ПРАЦЮВАЛИ НАРОДНІ ДЕПУТАТИ ВІД ОДЕЩИНИ ВПРОДОВЖ ШЕСТИ РОКІВ

С. 2



"З ДИВАНА ВСЕ ЗДАЄТЬСЯ ДУЖЕ ПРОСТИМ"
ІНТЕРВ'Ю З УЧАСНИЦЕЮ "МАСТЕР ШЕФ"

С. 6

С. 7

ЯК В ОДЕСІ РОБЛЯТЬ БІЗНЕС НА ПАМ'ЯТІ ПРО ЗАХИСНИКІВ

ЯК ПРАЦЮВАЛИ НАРОДНІ ДЕПУТАТИ ВІД ОДЕЩИНИ ВПРОДОВЖ ШЕСТИ РОКІВ

Упродовж шести років роботи у Верховній Раді (з серпня 2019 року по серпень 2025 року) обрані від Одещини народні депутати найменше приділяли увагу роботі з виборцями, а найбільше - виступам у сесійній залі. Про це свідчать результати моніторингу, який провела експертна команда Всеукраїнської громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад", яку координує Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України".

Згідно з даними аналітичного звіту, за шість років роботи Верховної Ради народні депутати від Одещини продемонстрували суттєву активність у парламентській діяльності, однак у їхній роботі зафіксовано значні диспропорції: висока залученість окремих обранців та фактична пасивність інших. Крім того, нардепи мало приділяли увагу безпосередній роботі з виборцями, а їхня законотворчість здебільшого не мала локального виміру.

За шість років парламент ухвалив 29% законодавчих ініціатив, поданих народними депутатами з Одещини: всього парламентарі від Одеси та області зареєстрували 1754 законопроекти, а чинними актами стали 502 ініціативи. Найбільше поданих ініціатив - у **Олексія Гончаренка** (308), хоча прийнято з них лише 40. За кількістю затверджених законодавчих ініціатив лідирує **Сергій Колебошин**: 96 ухвалених актів із 164 зареєстрованих проєктів.

Лише троє депутатів скористались правом подання депутатського запиту у 2025 році: **Олексій Гончаренко**, **Олександр Ткаченко** та **Іван Шинкаренко**. Найбільшу кількість запитів протягом всієї каденції підготував **Олександр Ткаченко**: 538 (або 47% від загальної кількості запитів, поданих всіма одеськими обранцями).

Упродовж шестирічного періоду народні депутати від Одещини виступали 1561 раз, причому основний обсяг промов (понад 80%) належить **Олексію Гончаренку** (1241 виступ). Інші обранці демонструють значно нижчу активність: друге місце посідає **Микола Скорик** зі 155 виступами. Жодного разу за останній рік роботи не брали слово **Олександр Горенюк**, **Юлія Діденко**, **Артем Дмитрук**, **Олег Колєв**, **Степан Чернявський** та **Іван Шинкаренко**.

ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕПУТАТІВ ВРУ IX СКЛИКАННЯ ВІД ОДЕЩИНИ*



*за період 29.08.2019 - 1.08.2025
- кількість поданих законопроектів
- кількість прийнятих законопроектів
- відсоток прийнятості поданих законопроектів

У середньому одеські депутати взяли участь у 72% голосувань за весь період роботи парламенту. Лідером за кількістю голосувань впродовж останнього року, як і минулоріч, залишається **Олег Колєв**, який взяв участь у 94% з них. Найменшу кількість голосувань зафіксовано в **Анатолія Урбанського**, який взяв участь лише в 50% голосувань. Найчастіше не голосував протягом шести років **Олексій Гончаренко** - 27%. Найбільше був відсутнім під час голосувань **Микола Скорик**: він пропустив 35% з них.

Більшість обранців ведуть комунікацію через соціальні мережі та рідко інформують про особисті прийоми громадян. Аналіз показав, що комунікація народних депутатів від Одеської області з виборцями залишається обмеженою, переважно односторонньою та скон-

центрованою на цифрових платформах. Основним майданчиком залишається соціальна мережа facebook.

Особисті прийоми громадян та інформація про них є обмеженими, графік прийомів та адрес приймалень більшості депутатів відсутній. На сайті Ради можна знайти тільки стаціонарні номери телефонів та електронні пошти обранців, а у соціальних мережах окремих депутатів - додаткові засоби зв'язку.

Загальна сума доходу, задекларована народними обранцями як заробітна плата за шість років, сягає 39,1 млн гривень. У якості компенсації оренди житла або винайму готельного номера вісім з 13 народних депутатів за період з 2019 року по червень 2025 року отримали 8,4 млн гривень.

Народні обранці нечасто звітують публічно про свою діяльність перед виборцями. Практика публічних звітів (у форматі відкритої зустрічі або хоча б оприлюднення тексту звіту) трапляється вкрай рідко. За попередні роки було зафіксовано лише кілька прикладів звітування одеських обранців, а за останній рік не знайдено жодного. Однією з причин може бути те, що ця активність не покладена на нардепів законами.

У моніторингу оцінювалася діяльність 13 народних депутатів, які до сьогодні виконують свої повноваження:

- фракція "Слуга народу": **Олег Колєв** (134 виборчий округ), **Олексій Леонов** (135), **Олександр Горенюк** (136), **Степан Чернявський** (138), **Сергій Колебошин** (140), **Олександр**

Ткаченко (141), **Юлія Діденко** (список), **Іван Шинкаренко** (список);

- фракція "Європейська Солідарність": **Олексій Гончаренко** (137);

- група "Відновлення України": **Артем Дмитрук** (133);

- група "Довіра": **Антон Кіссе** (142);

- група "Партія "За майбутнє": **Анатолій Урбанський** (143);

- група "Платформа за життя та мир" - **Микола Скорик** (список).

Станом на завершення шостого року роботи парламенту достроково припинено повноваження трьох народних депутатів від Одещини: обраних від "Слуги народу" **Андрія Костіна** (став Генеральним прокурором) та **Ігоря Васильковського** (позбавлений українського громадянства, а згодом і депутатства), а також **Тетяни Плачкової**, обраної від партії "ОПЗЖ" (склала повноваження самостійно).

У звіті враховано окремі дані про діяльність **Артема Дмитрука**, який перебуває за кордоном та оголошений у міжнародний розшук із серпня 2024 року.

Народні депутати від Одеської області входять до складу семи з 23 парламентських комітетів, 47 зі 112 груп із міжпарламентських зв'язків з іноземними державами, семи з 17 тимчасових слідчих та спеціальних комісій та до однієї з дев'яти постійних делегацій Верховної Ради.

З повним звітом можна ознайомитися за посиланням:

ЗАПИТИ ДЕПУТАТІВ ВРУ IX СКЛИКАННЯ ВІД ОДЕЩИНИ*



*за період 29.08.2019 - 1.08.2025
- кількість поданих запитів



ІНФОРМУЮТЬ, АЛЕ НЕ ЗАЛУЧАЮТЬ: МІСТА-ЛІДЕРИ ТА АУТСАЙДЕРИ ІНДЕКСУ ПРОЗОРОСТІ БЮДЖЕТІВ

Середній індекс прозорості бюджетів у містах-обласних центрах за підсумками 2025 року складає 40% та відповідає задовільному рівню. Про це свідчить Індекс прозорості бюджетів, підготовлений Громадським Партнерством "За прозорі місцеві бюджети!".

Лідером рейтингу стала Вінниця з результатом 70%. Ще чотири обласні центри (Тернопіль, Івано-Франківськ, Одеса та Житомир) потрапили до категорії високого рівня прозорості, перетнувши позначку 50%. Переважна більшість міст (19) демонструють задовільний рівень прозорості: індекс у цих містах коливається від 19% (Херсон) до 48% (Чернівці та Ужгород). Водночас жодне з 24 міст не досягло інновативного рівня бюджетної прозорості, хоча й жоден обласний центр не опинився у категорії непрозорих бюджетів.

Згідно з даними дослідження, середній показник інформаційної відкритості бюджетних даних складає 51%: 13 міст мають показники понад 50%, а найвищі результати - у Тернополі (72%). Натомість, навпаки, "просідає" рівень залучення громадян до бюджетного процесу: у 22 з 24 облцентрів цей параметр є меншим за 40%. Інновативність у бюджетному процесі залишається точкою: середній показник серед усіх міст - 34%.

П'ять міст опинилися в зоні ризику: це Херсон, Краматорськ, Чернігів, Полтава та Харків, з індексом бюджетної прозорості в межах 19-27%, що свідчить про низький рівень дотримання базових вимог за-



конодавства про доступ до бюджетної інформації. В Херсоні, Краматорську та Чернігові діють міські військові адміністрації, але попри те, що МВА також запроваджено в містах Київ, Суми, Сіверськодонецьк, у цих містах індекс бюджетної прозорості значно вищий.

Результати свідчать про тенденції щодо поступового зменшення рівня залученості жителів до процесу ухвалення рішень. І публікація інформації про бюджет, і залучення громадян до бюджетного процесу унормовані бюджетним законодавством, проте параметр прозорості ухвалення рішень отримав найменшу середню оцінку (30%), що свідчить про відсутність не стільки умов,

скільки політичної волі щодо реалізації інструментів участі.

Параметр інноваційних практик, що не мають чіткого регулювання законодавством, в середньому має оцінку 34%, а це означає, що в містах поступово починають більш активно просувати цифровізацію: створюють окремі платформи, сайти, розділи щодо бюджетів, публічних обговорень, бюджетів участі, платформ відкритих даних, закупівель тощо.

“ В умовах нестабільності та швидких змін саме прозорий бюджетний процес допомагає зберегти довіру до місцевої влади. Проте, як показує дослідження, практики прозорості та залучення жителів громад до формування бюджетної політики залишаються непоширеними та несистемними,

хоча залучення жителів та прозорість бюджетного процесу напряму залежать від політичної волі органів місцевого самоврядування. Попри те, що умови воєнного стану обмежують можливості проведення публічних заходів, вони не скасовують потребу у двосторонньому діалозі. Тож тим більше викликає занепокоєння відсутність усіх бюджетних даних та документів, проєктів, рішень та звітів, інформації про результати засідань робочих груп та органів ради, оприлюднення та використання відкритих даних, що є не винятком, а радше нормою для більшості обласних центрів”, - йдеться в дослідженні.

Вимірювання Індексу прозорості місцевих бюджетів відбувається за спеціально розробленою Громадським Партнерством

"За прозорі місцеві бюджети!" методологією, що враховує як чинне національне законодавство, так і визнані міжнародні стандарти забезпечення прозорості публічних фінансів. Оцінюванням охоплено всі етапи бюджетного процесу, які експертна команда перевірила на відповідність трьом параметрам: відкритість інформації, прозорість ухвалення рішень та залучення громадян, застосування інноваційних практик.

Результат, представлений у вигляді Індексу прозорості місцевого бюджету, це сума отриманих оцінок за кожним параметром прозорості бюджетного процесу.

За методологією оцінювання, Індекс прозорості бюджетного процесу вимірюється за рівнями:

- непрозорий (0-16%)
- задовільний (17-48%)
- високий (49-70%)
- інноваційний (71-100%)

Поточним дослідженням охоплено бюджети 23 міст-обласних центрів України (за винятком Севастополя) та міста Київ. Аналізувались забезпечення прозорості під час складання, прогнозування, затвердження проєктів бюджетів, виконання бюджетів за 2025 рік та звітування про виконання бюджетів за 2024 рік.



Індекс прозорості бюджетів 2025 за параметрами									
Місто	Індекс прозорості	Відкритість інформації	Прозорість рішень	Інноваційні практики	Місто	Індекс прозорості	Відкритість інформації	Прозорість рішень	Інноваційні практики
Вінниця	70%	69%	71%	69%	Дніпро	42%	52%	28%	40%
Тернопіль	62%	72%	57%	48%	Черкаси	39%	53%	29%	25%
Івано-Франківськ	53%	65%	38%	50%	Суми	38%	47%	30%	31%
Одеса	51%	70%	35%	38%	Сіверськодонецьк	36%	45%	21%	39%
Житомир	50%	64%	36%	40%	Запоріжжя	33%	48%	21%	21%
Чернівці	48%	61%	32%	45%	Рівне	33%	42%	23%	29%
Ужгород	48%	66%	28%	40%	Миколаїв	31%	34%	32%	23%
Луцьк	45%	57%	35%	34%	Харків	27%	37%	22%	15%
Хмельницький	44%	51%	39%	38%	Полтава	26%	38%	17%	16%
Київ	43%	58%	27%	34%	Чернігів	23%	29%	18%	18%
Львів	42%	47%	31%	49%	Краматорськ	22%	31%	10%	23%
Кропивницький	42%	51%	32%	39%	Херсон	19%	34%	4%	11%
Середнє значення		40%	51%	30%	34%				

Рівні прозорості: непрозорий 0-16%, задовільний 17-48%, високий 49-70%, інноваційний 71-100%

ЯК ЗМІНИВСЯ ФУНКЦІОНАЛ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ГРОМАД

Попри безпрецедентні виклики, пов'язані з повномасштабною війною, тимчасово окуповані громади України зуміли зберегти інституційну спадковість. Про це свідчать результати проєкту "Бюджети в екзилі. 2.0", який реалізувала команда Громадського Партнерства "За прозорі місцеві бюджети!" і ГО "Кризовий медіацентр "Сіверський Донець" у 20 громадах Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей за підтримки Міжнародного фонду "Відродження". Результати були представлені у Києві.

За інформацією координатора Громадського Партнерства "За прозорі місцеві бюджети!" **Анатолія Бойка** та провідної експертки проєкту **Олени Ніжельської**, втрата територій, ресурсів і значної частини населення не позбавила громади правового статусу та здатності діяти як суб'єкти публічного управління. Вони продовжують ухвалювати бюджети, вести облік, подавати звітність, отримувати державні трансферти. При цьому, звичайно, відбулися ґрунтовні зміни у тому, як тепер визначається фактична спроможність таких громад. Наприклад, у структурі органів влади на місцях залишаються доволі підрозділи: управління ЖКГ, відділи капітального будівництва тощо, однак більшість із них втратила реальні можливості працювати. Натомість розвивати громади допомагають ті підрозділи, які не потребують фізичного контролю над територією: культура, освіта, соціальний захист, комунікації, планування та розвиток стійкості.

„Саме ці напрямки діяльності формують ядро життєздатності громад у вигнанні. Зараз ключовим джерелом фінансування тимчасово окупованих громад стали державні трансферти, які забезпечують мінімальний рівень функціонування, але водночас формують критичну залежність від рішень центральної

влади. Така нестабільність позбавляє громади можливості стратегічного планування й робить їхню життєздатність надмірно вразливою до змін державної політики", - звертають увагу експерти проєкту.

Бюджетні ресурси громад в екзилі спрямовуються насамперед на збереження людей та базових послуг: виплату заробітних плат освітянам, медикам, соціальним працівникам, утримання адміністрацій і комунальних підприємств. Частина коштів виділяється на підтримку оборонних ініціатив та допомогу військовим і їхнім родинам.

Шкільна освіта тримає громади як спільноти, - переконані експерти проєкту, дослідивши фактичні ситуації. Попри кадровий дефіцит, нестабільне фінансування та труднощі із залученням учнів, школи залишаються одним із головних чинників підтримки дітей і батьків, створюють простір для комунікації, допомагають зберігати ідентичність громади, навіть коли родини розсіяні по всій Україні та світу.

Так само здатність адаптуватися продемонструвала сфера охорони здоров'я: у низці випадків вони змогли відновитися у приймаючих громадах і навіть наростити кількість пацієнтів. Завдяки принципу медичної реформи "гроші йдуть за пацієнтом" лікарні й амбулаторії обслуговують не лише пе-



реселенців, а й місцевих жителів. Так само зростає роль сфери культури, що стала ресурсом стійкості та ідентичності.

„У громадах у вигнанні культура перестала бути другорядною сферою. Навіть невеликі ініціативи допомагають підтримувати ідентичність, створюють простір для спільноти й довіри, зміцнюють психологічну витривалість переселенців. Культурна діяльність - це стратегічний пріоритет, що формує основу для відновлення після деокупації", - зазначають експерти.

Крім того, громади у вигнанні, навіть не маючи доступу до територій, залишаються головними носіями інформації про масштаби руйнувань та збитків, що завдані агресором. Через це аналіз збитків став для них стра-

тегічним завданням: систематизація даних про людські втрати, пошкоджену інфраструктуру, житло та соціальні об'єкти є необхідною умовою для майбутніх компенсацій та репарацій, програм реконструкції та планування відновлення.

Влада тимчасово окупованих громад публікує бюджети й звіти, проте людям часто бракує пояснень і відкритого діалогу. Відповідно це відкриває простір для розвитку нових, більш адаптованих форматів комунікації та забезпечення прозорості, які можуть стати інноваційними практиками для всього сектору місцевого самоврядування.

Так само обмеженою поки що лишається участь громадян в ухваленні рішень на місцях, але запит на залучення є. Результати фокус-груп, які провели експерти проєкту, засвідчили, що у громадах зберігається високий попит на взаємодію та партисипацію:

„Це створює підґрунтя для нових інструментів демократії, адаптованих до умов війни. Такий запит може стати ресурсом для інновацій у сфері громадської участі, що з часом зміцнить довіру між громадянами та владою навіть у складних умовах вигнання", - радять експерти.

Метою проєкту "Бюджети в екзилі 2.0" було сприяння підвищенню рівня прозорості та ефективності бюджетних процесів у 20 громадах Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей, що перебувають у тимчасовій окупації, через проведення відкритого комплексного фахового дослідження бюджетних процесів цих громад за період з 2022 року по 2024 рік.

В ініціативі взяли участь такі громади: Кремінська, Лисичанська, Міловська, Сіверськодонецька, Шульгінська (Луганська область); Бахмутська, Волноваська, Маріупольська, Світлодарська, Соледацька (Донецька область); Бердянська, Мелітопольська, Приморська, Приазовська, Софіївська (Запорізька область); Каховська, Каланчацька, Скадовська, Чаплинська, Присиваська (Херсонська область).

Матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду "Відродження". Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду "Відродження".



ЧИ БУДЕ КРИЗА ВЛАДИ В ОДЕСІ? ПОЗБАВЛЕННЯ ТРУХАНОВА ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ

Увечері, 12 жовтня, в Одесі спалахнув скандал. У соцмережах з'явилося звернення міського голови Одеси Геннадія Труханова, у якому він заявив, що на комісії при Президентові України планують розглянути питання про позбавлення його українського громадянства через нібито наявність російського. Мер Одеси наполягав, що паспорта країни-агресорки в нього немає і це чергова провокація проти нього.



„Я не знаю, кому це вигідно, можу лише припускати. Я проводжу власну перевірку і звертаюся до всіх уповноважених органів: зробить правову і ретельну перевірку. Прошу Президента та компетентні служби уважно подивитися на документи й встановити правду“, - заявив **Геннадій Труханов**.

Журналісти одразу почали з'ясовувати, чи це правда, а прихильники мера - намагалися довести протилежне, що це провокація і російського паспорту у міського голови немає.

Тим часом петицію з проханням позбавити громадянства України Геннадія Труханова менше ніж за добу підписали понад 25 тисяч українців. Автор звернення, **Мирослав Откович**, спираючись на неодноразові публікації в засобах масової інформації, наполягав, що в міського голови таки наявне громадянство росії.

У відповідь Труханов запевнив, що готовий пройти будь-яку перевірку, зокрема, й на поліграфі.

Мирослав Откович - військовослужбовець 122 бригади, якого міський голова у відповідь на зауваження про пам'ятник Пушкіну перед будівлею міської ради на Біржовій площі питав, чому той не в окопі.

Водночас **Володимир Зеленський** у відповіді на електронну петицію №22/253304-еп "Про утворення в місті Одеса з метою забезпечення безпеки та належного функціонування органів влади в умовах воєнного стану - Одеської міської військової адміністрації", розміщену громадянином І.В. Казачуком і підтриману понад 25 тисячами громадян, зазначив, що такі рішення ухвалюються лише за поданням обласної влади або військового командування. За його словами, на той час таких заяв не надходило. Тому президент доручив Головнокомандувачу ЗСУ **Олександру Сирському** та голові Одеської ОВА **Олегу Кіперу** перевірити наведені у петиції факти.

Вже 14 жовтня Президент України повідомив: "Підтверджена наявність російського громадянства в деяких осіб - підготовлені відповідні рішення щодо них. Указ підписав".

Пізніше у телемарафоні заявили, що Труханова, Царьова та Полуніна позбавили українського громадянства.

Через що стався скандал

Питання про російське громадянство Труханова мусується вже давно. Як написав сам мер Одеси, ще з 2014 року.

За його словами, "на пленарному засіданні Верховної Ради **Анатолій Кінах** зачитав відповідь консульства рф, яке підтвердило, що в мене немає російського громадянства. Потім у 2016 році на запит міграційної служби також отримали відповідь від консульства - що в мене немає громадянства рф. Далі - у 2018 році НАБУ в рамках міжнародно-правової допомоги звернулось і отримало від росії відповідь, яку і оприлюднило в суді".

Але у лютому 2019 року, Спеціалізована антикорупційна прокуратура продемонструвала в суді, де розглядалася "справа Крайну", відповідь російської сторони про наявність у Труханова громадянства рф: перший паспорт федерації йому видали у 2002 році, другий - у 2003 році. У 2011 році Труханов замінив перший документ у зв'язку з досягненням 45-річчя, але у 2017-му обидва паспорти були анульовані через порушення процедури видачі.

Тоді прокурори стверджували, що окрім прізвища, ім'я та по батькові у виданих документах співпадають також дата і місце народження одеського міського голови.

„Чи є однією особою ці громадяни - мер Одеси, чоловік, який отримав паспорт у 2002-му, і людина, що стала громадянином рф у 2003-му, - ми стверджувати зі 100% впевненістю, звичайно, не можемо, але всі їхні дані повністю збігаються. І ми вважаємо, що це не просто збіг“, - наголосив прокурор САП.

Що чекає на Одесу у зв'язку зі скандалом

Статтею 79 Закону "Про місцеве самоврядування в Україні" передбачено, що якщо рішенням комісії при Президентові України Труханова буде позбавлено громадянства України та Володимир Зеленський підпише відповідний указ, повноваження мера

Одеси припиняться після рішення міської ради. Тоді, згідно із законодавством, виконувати обов'язки мера буде секретар міської ради **Ігор Коваль**.

У такий ситуації Одеса вже була у 2013 році. Після відсторонення Януковичем мера Одеси **Олексія Костусєва** в.о. мера став колишній соратник Труханова - **Олег Бриндак**.

„Якщо Геннадія Труханова позбавлять українського громадянства та усунуть з посади мера Одеси та створять міську військову адміністрацію, ситуація для міста може стати досить складною. Окрім того, що громада міста ніяк не зможе впливати на прийняття важливих рішень для Одеси, місто може напередодні опалювального сезону та в умовах постійних російських обстрілів опинитися у ситуації непростих випробувань. Повноваження міської влади ніхто не припиняв, тому може статися "непорозуміння" між людиною президента - новим головою міської військової адміністрації - та депутатами. Такий поганий приклад є в Чернігові та Херсоні. Самоврядування у цих містах не знайшло порозуміння з людьми президента, через що весь негатив йде у Київ“, - розповів голова Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України" **Анатолій Бойко**.

Одеса також знала такий період, коли у 1998 році тодішній президент **Леонід Кучма** через суд позбавив повноважень **Едуарда Гурвіца**, який тоді переміг на виборах міського голови, і поставив керувати Одесою свого представника **Миколу Білоблочкиого**.

Що таке військова адміністрація

Військова адміністрація - це система органів державної влади, створена на період дії воєнного стану для управління певними територіями та забезпечення життєдіяльності, безпеки та оборо-

ни. Ці органи тимчасово перебирають повноваження місцевих державних адміністрацій та органів самоврядування, їх очолюють начальники, яких призначає Президент України.

Тож, впровадження в Одесі міської військової адміністрації може розцінюватись як спроба керувати містом безпосередньо з Києва, а також призвести до колапсу влади у зимовий період на початку опалювального сезону під час війни.

Взагалі, військові адміністрації мають повноваження для забезпечення дії Конституції та законів, виконання заходів правового режиму воєнного стану, а також для оборони, цивільного захисту та громадської безпеки. Крім того, вони здійснюють повноваження органів місцевого самоврядування (як-от затвердження бюджету, програм розвитку), забезпечують життєдіяльність населених пунктів, регулюють питання військового законодавства та служби. Під час відкритої агресії рф проти України військові адміністрації були створені в низці великих міст. У Києві, Чернігові та Сумах міські депутати "воюють" з міськими адміністраціями, а, наприклад, у Херсоні місцеві депутати майже відсторонені від участі в управлінні. Була спроба створити МВА й у Запоріжжі, але міські депутати виступили проти.

16 жовтня в Одесі представили нового керівника Одеської міської військової адміністрації **Сергія Лисака**. Під час зустрічі з депутатами він зазначив, що повністю усвідомлює виклики, які стоять перед містом, і одразу окреслив пріоритети на новій посаді.



"КОЛИ БУЛА НА ЗЙОМКАХ, В МІЙ БУДИНОК ПРИЛЕТІВ ШАХЕД": УЧАСНИЦЯ "МАСТЕР ШЕФ" КАТЕРИНА ДУБЧАК

Що таке одеська кухня та чи можна навчитися на "Мастер Шеф"? Про це поговорили з учасницею кулінарного шоу, волонтеркою та художницею з гриму Катериною Дубчак. Дивіться інтерв'ю на нашому YouTube-каналі та читайте скорочену версію на сайті Інтент про кулінарію, виклики шоу, улюбленого суддю та допомогу військовим.



Розкажіть, в який момент кулінарія стала для вас цікавим заняттям?

Я люблю готувати, і в мене мама, тато дуже смачно готують. Взагалі, коли ми приходимо до когось на свято, це безліч смаколиків, які я обожаю куштувати. Тож для мене це не стало чимось новим.

На початку повномасштабного вторгнення я почала виготовляти тактичний грим для спецпідрозділів. Я спочатку надсилала лише тактичний грим і разом стала випікати якісь смаколики, пиріжечки. Проте влітку це дуже важко транспортувати. Пошта відмовлялася транспортувати їжу, яка може швидко зіпсуватися. Тому я почала робити реторт-пакети. З реторт-пакетом я приїхала на кастинг "Мастер Шеф" і запропонувала суддям окрім основної страви спробувати. Їм сподобалося. Там була картопля із зажаркою та мітболами. І ось таку їжу, яку я привезла суддям, я виготовляю та надсилаю нашим хлопцям на фронт. Тож готую я постійно.

Також на початку повномасштабного вторгнення я почала вести фудблог. Я це робила для себе, для своєї бабусі, тому що вона часто телефонувала мені і питала: "Ой, а як те? А як це?" І спочатку це була закрита сторінка, від-

крита лише для моєї сім'ї, де я просто скидала фотку результату і підписувала, що я туди додаю. А потім я вирішила викласти відео, і воно залетіло.

Що таке реторт-пакет? Як довго зберігається у ньому їжа?

Ідея з реторт-пакетами не моя. Я побачила її у волонтерів. У Тіктоці дуже багато людей ведуть прямі етери, як вони виготовляють їжу. І мені дуже цінно те, що вони поділилися зі мною своїми рецептами.

Реторт-пакет - це спеціальний пакет, частіше за все зеленого кольору, який вміщує в себе сирі продукти. Ми вакуумуємо цей пакет, проварюємо в автоклаві. Це спеціальний прилад, який нагріває пакет до 115-120°. Пакети повільно нагріваються, їжа готується, вони вистигають за добу. І воно, як в банці, може зберігатися до кількох років.

Що трапилося під час вашої участі на проєкті?

Коли я була на шоу, вимкнула звук, щоб виспатись. Оце, мабуть, була єдина ніч, коли я вимкнула звук. І я прокинулася вночі попити води. І побачила, що в мене від сусідів дуже багато пропущених дзвінків. Від сусідів, від сестри, але не від мами. А мама була вдома. У нас на одному підвір'ї будинки. І приліт був саме в ма-

мину кімнату. А в мамі згоріло все. В мене згорів дах, зруйнувалася частина майна. В основному в мене затопило більшу частину будинку. Ми вже відновили дах, вікна і двері. У мамі з татом згоріло все.

Я відкрила збір в перший же день. На частину грошей ми відновили дах, поставили вікна і двері. Ну, а взагалі ось цей елемент фіксації після того, як відбувається приліт, я не знаю повноцінно, як працює ця система, але ж я розумію, що люди стають в якусь чергу на відшкодування.

Що дуже важливо, коли стається приліт. Перше, що треба зробити, - викликати поліцію. Я не знала цього. Треба викликати поліцію, щоб зафіксували, що це саме приліт шахеда, ракети, що це не випадковість. Поліція має зафіксувати все так, як є. Звісно, ми викликали поліцію, вона їхала добу. За цей час ми вже поприбирали. Ну я ж кажу, ми не знали. Нам дуже допоміг "Добробат". Це благодійний фонд. Вони за день розчистили нам все. Після цього моя сестра стала частиною цього батальйону. Для мене це дуже цінно.

Повернемося до кухні. Чому "Мастер Шеф"?

Я виросла на "Мастер Шефі". Я дивилася його постійно. Мені завжди

хотілося побувати там, на тій кухні, і спробувати себе. Коли ти сидиш на дивані, це здається дуже простим. Боже, ну хіба не можна взяти ту картоплю, почистити та й посмажити?

Мені здається це дуже стресовим.

А мені ні. Мені завжди здавалося, що це так просто. Як можна не знайти м'яса або як можна не зробити ту котлету? Я просто не знаю. Коли ти опиняєшся там... По-перше, це дуже стресово, але відкриваються якісь такі можливості, якимось так починає працювати фантазія, що продукти, які ти ніколи б не поєднав, ти поєднуєш.

Або, наприклад, щоб ви розуміли: я прийшла на кастинг з молекулярними спагеті. Що таке молекулярні спагеті? Це найпростіше, що може зробити будь-яка людина в себе на кухні. Я купила крапельниці в аптеці, шприц, агар-агар і сік. Вилила сік апельсину, проварила, додала розмарин, трошки цукру, солі і залила це в системі крапельниці. Потім зі шприца просто видуваєш повітря, і ця макаронина сама випливає. Все. Це не щось супер, але через те, що це вразило глядача, це вразило суддів, я кожен конкурс намагалася зробити щось молекулярне, і всі такі: "Блін, ти королева молекулярки!"

Скажіть, хто улюблений суддя? Постійно говорять про те, що Ярославський дуже суворий. Мені він таким не здається.

Ні, мені здається, що найсуворіший Ектор. Коли ти щось готуєш, вони можуть підійти. Володимир і Ольга, підходячи, можуть зробити зауваження або порадити щось зробити інакше. А Ектор підходить і каже: "Нічого не здається дивним?" І ти: "Е-е, я щось роблю не так?" І він: "Додумайся". І кожен раз, коли підходить Ектор, ти думаєш: "Мабуть, я щось роблю не так".

Треш-історія. Перший

виїзний конкурс. І взагалі це перший конкурс цього сезону. Перший конкурс двадцятки. Я ввечері сиджу і думаю: "Візьму зубну нитку і прихорошу свої зуби". Нащо? Скажіть мені. Я не знаю, щось я клацнула, і в мене відпала коронка. Я біжу до продюсерів і кажу, що мені потрібна допомога, треба щось із цим робити. І вони: "А це ж контент, залишаємо так", - прикинь. Я не знала, що робити. А ми жили за містом в селі. І там немає ні лікарень, ні стоматології, нічого, і ніхто не може надати допомогу.

На наступний ранок я приїжджаю в павільйон, роблю мейкап, все. І я без зуба. Треба їхати на конкурс. Я без зуба. І я у продюсерів відпросилася на пів години, щоб вставити зуб. Я не знала, де це можна зробити. Я вибігаю з павільйону. Дивлюся, куди можна, в інтернеті. Там знайшла якийсь номер. Телефоную, кажу: "Я біжу до вас". Лікар каже: "Ви ж розумієте, що це неможливо - нормально, якісно щось зробити". Я кажу: "Та не знаю, садіть на клей". Що ви думаєте? Він бере, садить мені на клей просто цей зуб. Він каже: "Я не знаю, коли він відпаде. Може, сьогодні, може, - через рік". Він просто вставляє мені. І я дивлюсь на годинник. В мене ще 10 хвилин повернутись назад. І я через місяць пішла до лікаря і поміняла на нормальну коронку. Я місяць відходила з тим зубом.

Переглянути повне інтерв'ю з пані Катериною, а також іншими українцями та українками, які змінюють країну на краще, можна на каналі:



"АНУБІС" ПІДЗАРОБИВ: ЯК В ОДЕСІ РОБЛЯТЬ БІЗНЕС НА ПАМ'ЯТІ ПРО ЗАХИСНИКІВ

Торік вулицю Бабеля в Одесі перейменували на честь загиблого захисника України Дмитра Іванова. На цій вулиці за номером 12 знаходиться ритуальне агентство "Анубіс", яке належить родині Пеструєвих - відомих у місті гравців похоронних послуг. Саме власники агентства "Анубіс" довгий час заробляли гроші, зокрема на встановленні надгробків захисникам, полеглим за Україну. Наразі діяльність компанії "Анубіс" розслідують правоохоронці. Інтент розбирався в деталях.

„ Коли ми стикнулися з бідой, то у військоматі нам відразу сказали, що найкраще з похованням справиться похоронний дім "Анубіс", – згадує мати загиблого Героя України **Олександра Свіща** - **Ангеліна Любчак**.

На той момент, за словами жінки, ніхто не згадував про те, що родина може замовити всі ритуальні послуги у профільному комунальному підприємстві "Спеціалізоване підприємство комунально-побутового обслуговування" ("СПКПО") за кошти міста. Натомість запропонували "Анубіс", де родина полеглого героя сплатила повну вартість поховання.

„ Після поховання я мала змогу написати заяву на повернення коштів, але спочатку було не до того, а потім процедура виявилася незрозумілою, і я просто махнула на це рукою. Для мене це було неприємно, – ділиться своїм досвідом **Ангеліна Любчак**.

За її словами, десть з літа 2025 року місто відшкодовує родинам загиблих захисників з бюджету певну суму на встановлення надгробка. Згідно з рішенням одеських депутатів, які у 2023 році прийняли цільову програму "Ветеран Одеси", гранична сума адресної допомоги на встановлення надгробка становить 65 тис. грн. Родини мають змогу самі обирати підрядника для виконання цих робіт, але так було не відразу - раніше список підрядників, по суті, визначали чиновники.

Крім цього, за словами Ангеліни Любчак, в "Анубісі" відразу сказали, що всім полеглим захисникам будуть встановлені однакові пам'ятники. Тому пропонували конкретні варіанти надмогильної плити й показали візуалізацію майбутнього пам'ятника.

Вже тоді Ангеліні Любчак здалось дещо дивним, що про майбутній пам'ятник на могилі її сина їй розпо-

відає працівник приватної компанії, а не, наприклад, представник мерії чи військомату. Але, як каже жінка, "коли ти в сльозах, то все одно хто і що говорить", їй було важливо лише достойно поховати сина.

Адресна переплата

25 травня 2023 року виконком Одеської міської ради затвердив зразки надгробків на могилах захисників України. З інформації, наданої Одеським міським департаментом праці та соціальної політики, відомо, що з 2023 по 2025 рік 88 родин полеглих захисників отримали адресну допомогу з бюджету міста на встановлення надгробків на загальну суму 4,8 млн грн.

У 2023 році з бюджету було надано 2,9 млн грн на встановлення 55 надгробків, у 2024 - 1,8 млн грн на 33 надгробки. У 2025 адресна допомога не надавалась.

Аби встановити надгробки, одеські чиновники укладали тристоронню угоду: міський департамент - родина загиблого захисника - підрядник. Однак, хто саме виступав підрядником, у мерії повідомити відмовилися. Мовляв, всі документи вилучені в рамках кримінального провадження.

Проте Інтенту вдалося знайти всі 88 транзакцій за цими угодами через систему використання публічних коштів Є-дата. Ці послуги із серпня 2023 року до липня 2024-го надавали лише два підрядники - ПП "Монумент сервіс" і приватний підприємець **Дмитро Дребот**. Вартість робіт коливалась від 44 тис. грн до 62 тис. грн.

Для порівняння, в сусідньому Миколаєві у 2024 році також виготовляли та встановлювали однакові надгробки для полеглих захисників. Згідно з договором, витрати на виготовлення надмогильного пам'ятника становили

18,5 тис. грн, тобто майже втричі дешевше, ніж в Одесі.

Торг тут недоречний

В Одесі теж спочатку намагалися провести відкриті торги. КП "СПКПО" оголосило відкритий конкурс, але не склалось.

Варто зауважити, що поховання та вшанування пам'яті загиблих захисників України - тема вкрай чутлива. Наразі в Одесі понад тисячу родин полеглих героїв об'єдналися в громадську організацію "Родина Янголів Світла", яка запропонувала розробити сучасний меморіал на території "Західного цвинтаря". Робота триває.

При цьому у травні 2023 року виконавчий комітет Одеської міської ради затвердив свій варіант пам'ятників для полеглих воїнів. І вже 2 червня КП "СПКПО" оголосило торги на виготовлення та встановлення надгробків на могилах полеглих захисників на суму 4,4 млн грн, тобто вартість одного мала становити 55 тис. грн.

Виконати замовлення зголосилася лише одна приватна підприємця з Києва **Олександра Торгонська**. Але 4 серпня 2023 року результати торгів скасовували з формулюванням "відсутність подальшої потреби в закупівлі". Цікаво, що Торгонська зареєструвалась як ФОП лише 16 травня 2023-го, тобто лише за два тижні до оголошення торгів, а вже в жовтні того ж року припинила діяльність.

Поки КП вирішувало, чи потрібно укласти договір з Торгонською, 24 липня 2023-го комунальники оголосили ще одні торги на виготовлення та встановлення п'яти надгробків для полеглих захисників вартістю 325 тис. грн. Тобто один надгробок, затверджений одеським виконкомом, подорожчав за два місяці на 10 тис. грн. Але й ці торги не закінчились підписанням договору - ніхто не відгукнувся. Комунальники не втрачають надії й через рік, у 2024

році, загалом шість разів оголошують торги, кожного разу на п'ять надгробків за 325 тис. грн. Жодні з них не були успішними, підрядника не знайшли. Але, як виявилось, весь цей час пам'ятники бюджетним коштом встановлювали підприємці, пов'язані з **Миколою Пеструєвим**.

Пеструєв і його команда

Нагадаємо, Микола Пеструєв майже 10 років очолював КП "СПКПО", яке власне оголошувало торги, з 2003 по 2012 рік.

Паралельно він балотувався до Одеської міської ради та Верховної ради України, двічі був місцевим депутатом. Сьогодні він офіційно є співвласником ТОВ "Ритуал сервіс плюс", а неофіційно, через родинні зв'язки контролює низку фірм, які працюють на ринку ритуальних послуг в Одесі. Його головне "дітище" - похоронне бюро "Анубіс".

Річ у тому, що чинної юридичної особи "Похоронний дім "Анубіс" чи просто ТОВ "Анубіс" в Одесі немає. Але було ТОВ "Анубіс Біп", що давно припинило діяльність. Воно розташовувалося за колишньою адресою комунального підприємства "СПКПО" на Грецькій, 40. А засновниками там були тодішня невістка Миколи Пеструєва **Анастасія Уханова** та бізнес-партнер **Сергій Лядов**, який ще нещодавно володів спільним бізнесом з **Людмилою Пеструєвою** і досі є підписантом у ГО "Асоціація представників похоронної справи", де Микола Пеструєв є керівником. Але це ще не все. Син Пеструєва **Дмитро**, який двічі був депутатом Одеської міської ради від "Партії регіонів" і "Довіряй ділам", також значиться власником бізнесу.

Крім того, відсутність юридичної особи похоронного бюро компенсує ціла низка ФОПів, які, власне, укладають угоди. Частина з цих ФОПів під час реєстрації навіть вказують телефон Миколи Пеструєва. Точніше, той телефон, який він сам вказав під час реєстрації

себе як приватного підприємця. Наприклад, це підприємець **Артур Паулаускас**, або **Іван Сотніков**, який вже припинив свою діяльність.

Також той самий телефон вказано під час реєстрації ТОВ "Піраміда", що належить дружині Миколи Пеструєва, Людмилі Пеструєвій. Вона є співзасновницею багатьох підприємств, серед яких ТОВ "Спецпідприємство-сервіс". Адреса цієї фірми також збігається з колишньою юридичною адресою КП "СПКПО" на Грецькій.

А от адреса приватного підприємства "Монумент сервіс", яке за бюджетні кошти встановлювало пам'ятники для загиблих воїнів, збігається з адресою фірми самого Миколи Пеструєва. "Монумент сервіс" розташований на вулиці Дмитра Іванова (це колишня вулиця Бабеля, 12). Саме тут розташовано не лише "Ритуал сервіс плюс" Пеструєва, але й Похоронний дім "Анубіс". Саме на вулиці Дмитра Іванова, 12 в офісі компанії "Монумент сервіс" навесні правоохоронці провели обшуки в рамках кримінального, відкритого ще у 2023 році. За версією слідчих, директор фірми **Андрій Нікітін** вступив у злочинну змову з невідновленим слідством чиновниками одеського департаменту праці та соцполітики.

Сьогодні складно прогнозувати, як довго будуть розслідувати справу Миколи Пеструєва та яким буде вирок. Але зі слів співрозмовників Інтенту, це лише один епізод діяльності колишнього комунальника й колишнього депутата міської ради.

Повний текст розслідування читайте за посиланням:



ВІСІМ ГУМАНІТАРНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПІВНОЧІ ТА ПІВДНЯ УКРАЇНИ ОТРИМАЮТЬ ГРАНТОВУ ПІДТРИМКУ ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ СВОЄЇ СПРОМОЖНОСТІ

Завершився грантовий конкурс, що проводився в межах ініціативи з посилення спроможності та комплаєнсу гуманітарних громадських організацій на Півночі та Півдні України, яку втілює РТФ Європа у партнерстві з Одеською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України" та ГО "Агенція міських ініціатив". Конкурс став черговим етапом цієї програми, спрямованої на розвиток доброчесності, прозорості та ефективного управління в гуманітарних організаціях.

До участі в конкурсі долучилися громадські організації та благодійні фонди, що пройшли навчальний компонент у межах програми. Він складався з тренінгів, які були присвячені таким темам як фандрейзинг і управління проектами; комунікація та робота з медіа; фінансовий менеджмент; системний підхід до доброчесності й комплаєнсу в гуманітарних волонтерських організаціях.

Після навчання понад 20 організацій долучилися до програми менторської підтримки. Разом із менторами учасники/ці провели оцінку організаційної спроможності та принципів доброчесності своїх організацій, розробили індивідуальні плани посилення інституційної стійкості на основі цієї оцінки та підготували проектні заявки для участі в грантовому конкурсі.

У межах конкурсу свої проектні пропозиції подали 22 громадські організації та благодійні фонди з Чернігівської, Миколаївської, Херсонської й Одеської областей. Метою конкурсу стала підтримка ініціатив, які сприятимуть сталому інституційному розвитку організацій громадянського суспільства, підвищенню



прозорості їхньої діяльності та впровадженню принципів доброчесності у гуманітарних процесах і проектах відновлення.

За результатами оцінювання експертною комісією переможцями грантового конкурсу стали:

- ГО "ЄГармонія"
- БО "БФ Ранок Відродження"
- ГО "Плем'я"
- ГО "ЕкоАртПлатформа"
- ГО "Час для нас"
- ГО "Білозерський центр

регіонального розвитку"

- ГО "Кривоозерська платформа розвитку"
- ГО Історичний клуб "Сімаргл"

Переможці реалізують власні проекти, скеровані на посилення організаційної спроможності, впровадження принципів комплаєнсу та розвиток систем управління доброчесністю, до кінця цього року. Крім того, вони продовжать роботу в межах менторської програми: проведуть поглиблені індивідуальні оцінки корупційних ризиків, розроблять

плани з їхнього нівелювання та затвердять відповідні політики, а також зможуть попрацювати над фандрайзинговими або комунікаційними планами тощо.

Організації, чий проект не були підтримані за результатами конкурсу, також отримають можливість продовжити участь у програмі за обраними ними напрямками, зокрема такими як доброчесність й комплаєнс, фандрайзинг, фінансовий менеджмент та комунікація. Це дозволить кожній організації підвищити власну спроможність,

зміцнити довіру партнерів і донорів, а також розвивати культуру прозорості у своїй діяльності.

Метою програми є сприяння підвищенню рівня спроможності та рівня доброчесності та комплаєнсу локальних гуманітарних громадських організацій в Одеській, Миколаївській, Херсонській і Чернігівській областях.

У 2023 році низка громадських гуманітарних організацій Одеси та області успішно взяла участь у пілотній програмі з посилення спроможності волонтерських та гуманітарних організацій. Після навчання вони також змогли розробити плани розвитку своєї спроможності, спробувати свої сили у фандрайзингу та створити комунікаційні стратегії.

Проект "Programme for Integrity and Compliance in Humanitarian Assistance" реалізується Partnership for Transparency Europe (PTF Europe) в партнерстві з Одеською обласною організацією ВГО КВУ за фінансування Czech Republic Development Cooperation.



НАС ВЖЕ ПОНАД 100 ТИСЯЧ - ПРИЄДНУЙСЯ ДО НАШОЇ СПІЛЬНОТИ

ПІДТРИМАЙТЕ НА ПАТРЕОНІ

Дякуємо, що обираєте Інтент і допомагаєте розвивати незалежне медіа Півдня.



ДОЛУЧИТЬСЯ ДО СОЦМЕРЕЖ

Підпишіться та розкажіть друзям, поділіться дописом про те, як підтримати незалежну журналістику.



Facebook:
facebook.com/intentUA

Telegram:
t.me/intentpress

Instagram:
instagram.com/intent.press

X:
x.com/intent_press

YouTube:
youtube.com/@intentpress



Газета Інтент

Засновник - Одеська обласна організація
Всеукраїнської громадської організації
"Комітет виборців України"
Ідентифікатор медіа R30-05833
Головний редактор: Болган В.С.

Адреса редакції:

65091, м. Одеса, вул. Садиківська, 25
Телефон: (048) 737-38-98
Електронна пошта: odesakvu@cvu.od.ua
cvu.od.ua, intent.press, cpi.org.ua,
attestation.in.ua, museum.izbirkom.org.ua

Надруковано в СПД Майстер О.А. Наклад - 8 000 прим.